

Aanvrager:	CBK Zeeland
Titel:	ELEMENTEN 21, 22
Gevraagd bedrag:	€ 261.000

NEGATIEF

Inleiding en samenvatting

CBK Zeeland is een centrum voor beeldende kunsten, vormgeving en architectuur en is gevestigd in Middelburg. De organisatie ondersteunt en informeert kunstenaars, vormgevers en architecten en stimuleert de onderlinge samenwerking.

CBK Zeeland constateert dat er in Zeeland – net als in veel andere regio's – veel vragen over de toekomst van de leefomgeving spelen. De uitdagingen waar diverse regio's in de wereld voor staan, zoals duurzame en gezonde omgevingen, diensten en producten, vinden in Zeeland een binnen-, op-, en buitendijkse proeftuin. Dit gebied, met verspreide kleine gemeenten en vergrijzende bevolking met een hoge brede welvaart, is meer dan elders verbonden door veel water en een lange kunstmatige kustlijn. Architecten kunnen de samenhangende complexiteit met creatieve onbevangenheid begrijpelijk maken en ruimtelijke oriëntatie bieden in desoriënterende tijden. Voortbordurend op historische structuren en gestimuleerd door compensatieprojecten, schetsen architecten en ontwerpers in het programma ELEMENTEN perspectieven voor de toekomst en verbeelden en faciliteren de samenwerking tussen stakeholders: overheid, markt, kennisinstellingen, organisaties en inwoners. De activiteiten van ELEMENTEN ondersteunen hen in deze rol. Met het programma wil het CBK Zeeland vooral de culturele en immateriële aspecten van de transitie belichten, in aanvulling op de veelbesproken technische en materiële aspecten. Aan de hand van verhalen, betekenissen, representaties en een etnografische benadering komen maatschappelijke en menselijke waarden ter tafel. CBK Zeeland voert twee jaarprogramma's uit met een duidelijke eigen focus en complementaire kracht. In 2021 concentreert het zich met het programma Saeftinghe op de ervaring van het grootse landschap en kan worden gezien als een retraite waar individuele overtuigingen vorm krijgen. In 2022 werkt het CBK Zeeland, vanuit de manifestatie FACADE 2022, aan visie op ontwerp- en gebruiksvrijheid ten aanzien van individuele overtuigingen die in de (openbare) ruimte met elkaar worden geconfronteerd. Een serie van activiteiten - debatten, excursies, workshops, residences en publicaties - geeft een diversiteit aan begeleiders, deelnemers en toehoorders een moment van bezinning op de burn-out maatschappij en kans op een hoopvol nieuw perspectief. In deze levende leeromgeving, begeleid door CBK Zeeland, Timelab Gent, Fabrique Pola Bordeaux, Erfgoed Zeeland, Grenspark Saeftinghe, Geopark Schelde Delta e.a., wordt de vrijheid onderzocht en de verbondenheid van mensen en plekken, en de metamorfose naar een verrijkt Zeeland, door participatie in ontwerp-gestuurde coalities.

Financiële analyse

De organisatie vraagt een bedrag van € 261.000 aan binnen de Regeling 1- en 2-jarig activiteitenprogramma voor een 2-jarig programma. In de periode 2017-2020 is CBK Zeeland ondersteund vanuit de deelregeling Architectuur en vanuit de deelregeling Activiteitenprogramma's van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. Er is sprake is van een financieringsmix waarbij provincie Zeeland en gemeente Middelburg de twee grootste financiers in de inkomstenbegroting zijn. Het vermogen om op zowel korte als lange termijn aan verplichtingen te voldoen ligt net boven de over het algemeen als minimum beschouwde waarde. CBK Zeeland heeft voldoende weerstandsvermogen om tegenvallers op te vangen.

CBK Zeeland onderschrijft de Fair Practice Code. De inschaling van medewerkers is op basis van het loonhuis van de Provincie Zeeland. Er wordt geen melding gemaakt van een gehanteerde CAO of andere collectieve regeling.

Overwegingen van de adviescommissie

De adviescommissie beschouwt het CBK Zeeland als een lokale, toegankelijke instelling, gevestigd in een bijzondere regio. Het beschouwen van Zeeland als proeftuin voor Nederland vindt de commissie een interessante visie, zeker gezien de problematiek rondom het landschap, water en klimaatadaptatie. De commissie stelt hierdoor dat het programma in potentie een bovenregionaal belang kan hebben.

Hoewel de aanvraag prikkelt en de commissie zich overwegend positief uitlaat over de gekozen thematiek, ziet ze geen plaats voor de organisatie binnen de Regeling 1- en 2-jarig activiteitenprogramma. De commissie stelt dat het jaarprogramma Saeftinghe (2021) en het aansluitende programma Façade (2022) een breed scala aan diverse onderwerpen aanstipt en noemt de keuze op zich wel verrassend en onderscheidend. Tegelijkertijd vindt de commissie de aanvraag vanuit het perspectief van de regeling – waarbij de waarde van het programma voor het veld moet worden beoordeeld – moeilijk te doorgronden. De commissie noemt het voorstel bij vlagen cryptisch in zijn opzet. Zo wijst ze bijvoorbeeld op het idee dat de inzichten uit het programma van 2021 als materiaal voor het opbouwen van een visie op ontwerp- en gebruiksvrijheid in 2022 kunnen worden gebruikt. De aanvragers stelt dat ‘vrijheid van (geloofs)overtuiging een persoonlijke behoefte is maar dat deze collectief is gedefinieerd. Diverse individuele overtuigingen worden in de (openbare) ruimte met elkaar geconfronteerd – de vrijheid van de één stopt waar die van de ander begint. Hoe verzoen je die verschillen?’ De commissie krijgt onvoldoende grip op de manier waarop deze stellingen zullen worden ingezet voor het ontwikkelen van een visie op ontwerp. Voorts zijn de daadwerkelijke activiteiten zeer beperkt toegelicht waardoor de commissie geen zicht krijgt op de beoogde resultaten en de maatschappelijke of artistieke waarde van de activiteit. Ze noemt als voorbeeld de workshop ‘12 V Maslow uitrusting’. Het is in de ogen van de commissie niet duidelijk op welke wijze de leerlingen van de ontwerpopleidingen begeleid worden of wat de expertise van de genoemde workshopleiders is. Ook is het proces rondom het vervolgtraject ‘call for 12V Maslow Prototype’ en het residence-dorp in de ogen van de commissie onduidelijk. De opzet en uitwerking van andere activiteiten als debatseries, conferenties en open calls vindt de commissie eveneens te beperkt omschreven. Ook noemt de aanvrager voor de kunstmanifestatie weliswaar veel bekende namen van kunstenaars als Shirin Neshat, Tirzo Martha en Wim Delvoye maar ontbreekt een onderbouwing voor deze keuze. Tevens merkt de commissie op dat het CBK samenwerkt met goede, relevante partners zoals Timelab Gent en Fabrique Pola Bordeaux, maar is ze van mening dat de wijze van samenwerking onvoldoende wordt toegelicht. De commissie noemt tot slot het publieksbereik voor met name Façade ambitieus. Ze mist een communicatiestrategie voor het tweejarig activiteitenprogramma en de inzet om een divers en nieuw publiek te bereiken. Over het geheel genomen vindt de commissie dat uit het voorstel onvoldoende duidelijk wordt wat het programma concreet behelst, waar het toe leidt en hoe het van meerwaarde is op de doelstellingen van de regeling.

Kijkend naar de criteria van de regeling beoordeelt de commissie de artistieke en maatschappelijke waarde van het activiteitenprogramma als voldoende. De relevantie van de gekozen thematiek voor het vakgebied vindt ze daarentegen niet overtuigend. De mate van divers publieksbereik en de consistentie in doel en opzet van de aanvraag is in de ogen van de commissie onvoldoende.

Advies van de commissie aan het bestuur

De commissie adviseert het bestuur deze aanvraag niet te honoreren. Ze meent, na bestudering van de aanvraag en op basis van bovenstaande overwegingen, dat de instelling onvoldoende aansluit op de doelstellingen van de Regeling 1- en 2-jarig activiteitenprogramma.